

Vår saksbehandler
Espen Utne, tlf 32 80 87 14

Vår dato
22.08.2006

Deres dato
17.08.2006

Vår referanse
06/00057-6
714.

Deres referanse
2005/7740-1246/2006

Øvre Eiker kommune

Rådhuset
3300 HOKKSUND

ARKIV

KULTURHISTORISK MUSEUM Universitetet i Oslo	
Saksb. L160	Kopi 18 SEPT. 2006
Ark: 0624-185	
Saksnr 06/12199	Dok.nr.: 7

Toppenhaug nord , Skotselv i Øvre Eiker kommune - reguleringsplan til 2 . offentlige ettersyn

Buskerud fylkeskommune har mottatt reguleringsplan for Toppenhaug Nord i Øvre Eiker kommune til 2. offentlige ettersyn i henhold til plan- og bygningslovens § 27-1.

Reguleringsplanen legger til rette for ni eneboliger i felt B1 og konsentrert småhusbebyggelse på B2 inkludert atkomst med gang- og sykkelveg langs Tregata i Skotselv.

Planfaglige bemerkninger

Utviklingsavdelingen uttalte seg til 1. offentlige ettersyn i brev av 14.02.2006, hvor vi pekte på noen forbedringspunkter. Vi ser positivt på at det i kommunens saksopplysninger heter at våre bemerkninger vil bli innpasset i den nye planen og bestemmelsene.

Vi kan ikke se at mottatte bestemmelser er revidert i forhold til saksopplysningene og rådmannens vurderinger. Vi forutsetter at dette blir gjort før planen gjøres juridisk bindende ved endelig vedtak.

Kulturminner:

Utviklingsavdelingen har foretatt arkeologiske registrering av det planlagte byggeområdet.

Vi viser til vedlagte rapport. Det ble funnet en kullgrop innenfor planområdet. Alle kulturminnene er automatisk fredete kulturminner jmfør kulturminneloven § 4. b og c. I tillegg har alle kulturminnene en sikringssone på minimum 5 meter utenfor dets synlige ytterkant. Fylkeskommunen har myndighet til å utvide denne grensen dersom vi mener det er behov for det jmføre § 6 i samme lov. Dette må vi komme tilbake til.

Vi ber om at utbygger tar kontakt med oss for å diskutere hvor eventuelt utbygging kan utføres i dette planområdet. Kulturminnevernets krav er at enkeltkulturminner ikke skal bli liggende inne i et byggeområde slik at de kan bli skadet. Målet er å bevare sammenhengende områder med kulturminner. Dersom det er nødvendig for å få til en utbygging, kan det søkes om dispensasjon fra kulturminneloven for de kulturminnene som vil bli berørt. Dette bør vi derfor diskutere i et møte.

I forbindelse med registreringen og etterarbeid ble det totalt brukt 22,5 arbeidstimer. I tillegg ble det tatt ut en C-14 prøve. Faktura på kr 16600,- (22,5 timer à kr 600,- + 3100,- for C-14) vil bli sendt fra regnskapsseksjonen snarest.

POST ADRESSERES TIL AVDELINGEN - IKKE TIL ENKELTPERSONER

Postadresse
BUSKERUD FYLKESKOMMUNE
Fylkeshuset
N-3020 Drammen

Besøksadresse
Hauges gate 89
E-postadresse
Postmottak@bfk.no

Telefon
32 80 85 00
Internett
www.bfk.no

Telefaks
32808676

Bankkonto
2200.07.13523
Foretaksregisteret
NO 964 951 373

Vår dato
22.08.2006

Vår referanse
06/00057-6

Saksbehandler, kulturvern: Kjell Erik Sønsterud, tlf. dir: 32 80 86 64, mob. tlf. 95103672

Med hilsen

Åse Klundelien e f
fylkeskultursjef

Espen Utne
rådgiver

Vedlegg:

1 Arkeologisk rapport

Kopi til:

Fylkesmannen i Buskerud	Postboks 1604, 3007 DRAMMEN
Kulturhistorisk museum,	Postboks 6762 St.Olavspl., 0130
Universitetet i Oslo	OSLO
Statens vegvesen Region Sør	Serviceboks 723, 4808 ARENDAL

Lisbeth Kaas Ambrosen   Utviklingsavdelingen

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE
RAPPORT FRA KULTURHISTORISK
REGISTRERING/BEFARING

Reguleringsplan for boliger ved Toppenhaug Nord
Øvre Eiker Kommune
Gnr; 185/Bnr; 23

RAPPORT FRA KULTURHISTORISK BEFARING/REGISTRERING

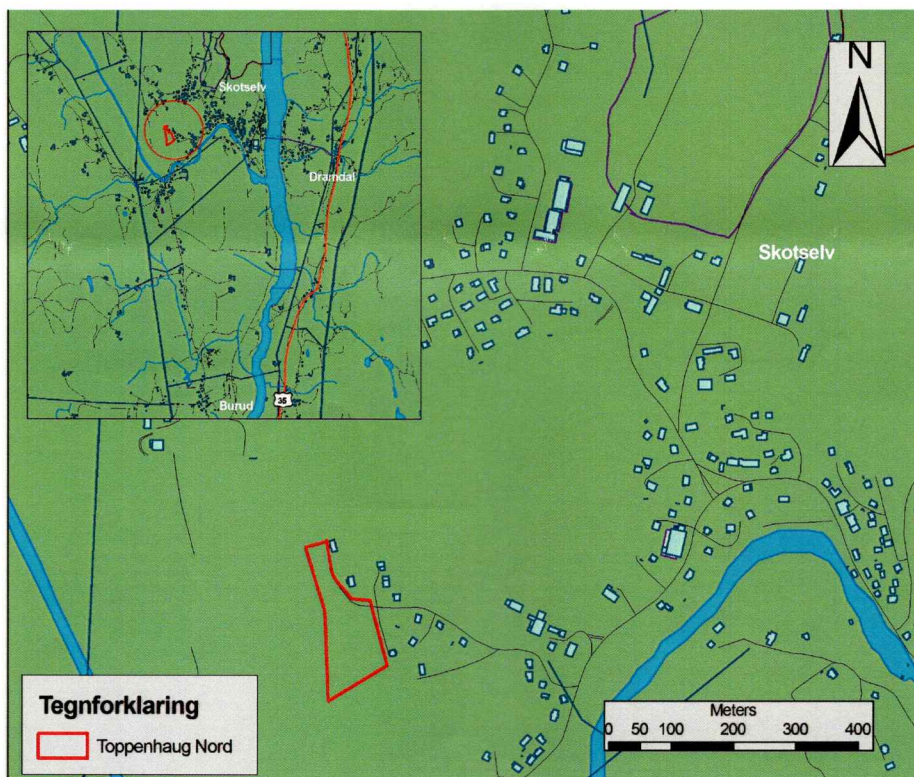
Kommune:	Øvre Eiker		
Gardsnavn:	Hære/Toppenhaug Nord		
Gardsnummer:	185		
Bruksnummer:	23		
Kartreferanse	CF 043-5-2		
Tiltakshaver:			
Adresse:			
Navn på sak:	Reguleringsplan for Toppenhaug Nord		
Saksnummer:	06/00057		
Prosjektnummer:			
Registrering utført:	9-10.05.2006	Ved:	Bjørn Christian Edvardsen
Rapport utført:	11.05.2006	Ved	Bjørn Christian Edvardsen
Autom. fredete kulturminner i området:	Ja - Kullgrop		Registreringsnummer 97655-1
Nyere tids kulturminner i området:			
Fotodokumentasjon:	XXX-XXX		
Faglige konklusjoner:			
☒ Planen er <u>ikke</u> i konflikt med kulturminner.			
Automatisk fredete kulturminner		Nyere tids kulturminner	
☒	Planen er i konflikt	☐	Planen er i konflikt
☐	Ingen synlige, potensiale under bakken	☐	Ikke påvist til nå, nærmere arkivsjekk påkreves
☐	Ikke vurdert	☐	Ikke vurdert
Videre saksgang (for saksbehandler):			
Registreringer		Merknader	
☐	Videre reg. ikke nødvendig	☐	Ingen merknad
☐	Videre reg. nødvendig	☐	Tilråd spesialområde
☐	Reg. fullført	☐	Tilråd dispensasjon
☐		☐	Foreløpig uavklart
Merknader:			

Bakgrunn for planen:

Undersøkelsen/registreringen ble gjennomført på grunnlag av planer om å regulere det aktuelle området for boligbygging med tilhørende anlegg. Det var tidligere ikke registrert noen automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet. Siden registreringer foretatt i forbindelse med utarbeidelse av økonomisk kartverk ofte er mangelfulle og det er tidligere gjort funn av hulveisystem og gravrøyser i nærområdene rundt planområdet, ble området betraktet som et område med et visst potensial for funn. En kulturminneregistrering var derfor nødvendig for å avklare områdets potensial for kulturminner.

Formålet med registreringen var å undersøke forholdet mellom planområdet og eventuelle automatiske fredete kulturminner, jf § 9 i kulturminneloven av 9 juni 1978.

Området

Kart 1. Viser lokaliseringen til planområdet –Toppenhaug Nord– ca. 1 kilometer sørvest om Skotselv sentrum.

Planområdet for Toppenhaug Nord ligger under gården Hære i Øvre Eiker kommune. Selve planområdet er lokalisert omtrentlig 1 kilometer sørvest for Skotselv sentrum. Planområdet består hovedsakelig av en hogstflate på omtrentlig 4 mål som i dag er delvis tilgrodd av mindre krattskog og busker. Terrengmessig er området kupert og skrår ned mot Bingselva, Verksveien og Skotselv i øst. Områdene rundt er i dag brukt som turterreng, beitemark, dyrkningsmark og skogsområder.

Det er tidligere registrert to lokaliteter av automatisk fredete kulturminner på gårde Hære (Gnr 185). Lokalitetene er henholdsvis en gravhaug (Askeladden identifikasjonsnummer 77167) og et hulveisystem med nærliggende "groper" (Askeladden identifikasjonsnummer 55135). Hulveilokaliteten mangler en geometri i askeladd databasen slik at den ikke er blitt kartfestet. Begge lokalitetene ligger under et annet bruksnummer enn det undersøkte området. Videre, et raskt søk etter gårdshistorien til Hære i dokpro.uio.no, ga ingen tilleggs opplysninger om gården.

Strategi og metode

Da planområdet er som en hogstflate å regne, ble visuell overflateregistrering benyttet som primær metode. Ved denne metoden blir det aktuelle området visuelt befart etter synlige automatisk fredete kulturminner. Dette er da strukturer som gravrøyser/hauger, fangstanlegg, kullgroper, jernvinner, tufter med mer.

Som sekundær metode ble prøvestikking utført. Dette ble gjort i områder hvor topografien tilsa at dette var mulig. Metoden innebærer at det blir gravd 40 cm x 40 cm prøveruter, systematisk i området eller på plasser som virker lovende, med tanke på automatisk fredete kulturminner som ikke er synlige på overflaten. Det man her er på jakt etter er indikatorer som tilsier en prehistorisk aktivitet innefor det aktuelle området. Disse indikatorene vil være kull lag, artefakter og gjenstander. Målet med prøvestikkingen blir å avgrense/kartlegge evt. områder som indikerer en prehistorisk aktivitet.

Deltagere og tidsrom

Undersøkelsen ble utført i tidsrommet 09-10.05.2006 og . 2 timer ble brukt i til forarbeid, 3.5 timer gikk med til kjøring til feltet. 12 timer ble brukt til overflateregistrering og prøvestikking av det aktuelle området og 5 timer ble brukt til etterarbeid inkludert rapport skriving og databehandling. Registreringen ble utført av undertegnede. Totalt ble 22.5 timer brukt på saken.

Registreringens forløp og resultater

Området ble gjennomgått flere ganger med tanke på nyregistreringer av automatisk fredete kulturminner samt å peke ut områder som var aktuelle i forbindelse med prøvestikking. Det var nødvendig å befare området i flere omganger siden dette var en hogstflate der avskjær av skogingen ikke var blitt fjernet. Dette førte til at overflateregistreringen gikk noe saktere enn normalt for å opprettholde oversikten over planområdet. Tidsfristen ble tross for dette holdt.

Bilde 1. Illustrerer vegetasjonen med hogstflata.

Bilde 2. Illustrerer terrenget med et oversiktspåse øst mot dalen

Topografien innenfor planområdet var skrående kupèrt terreng, hvor bergknauser var synlige flere plasser. Vegetasjonen besto av kratt/småtrær samt noen større furu og bjørketrær. Undervegetasjonen besto hovedsakelig av lyng og gressvekster. Undergrunnen var dominert av stein og berg (bilde 1 og 2). Det faktum at grunnfjellet lå grunt gjorde at ikke hele området var egnet til prøvestikking. Her måtte det prøvestikkes i de områdene der berget ikke lå rett under torva. I alt ble 9 prøvestikk lagt ut på egnete områder innefor/ved plangrensa (Kart 2 samt bilde 3 og 4).

Bilde 3. Illustrerer et av prøvestikkene. Stikket er 40 cm dyp, med et skogsbunnsbunns lag på 15 cm over leirgrunn.

Bilde 4. Illustrerer et av prøvestikkene. Stikket målte 10 cm i dybde med skogsbunnsbunns lag over grunnfjellet.

Resultater

Samtlige av de ni prøvestikkene var negative (kart 2). Den visuelle overflateregistreringen avdekket et nytt automatisk fredet kulturminne. Kulturminnet er en kullgrop som ligger i planområdets nordre/nordøstre del (kart 2 samt bilde 4 og 5). Kulturminnet ble kartfestet med GPS, foto dokumentert og registrert/lagt inn i askeladden. En kullprøve for datering ble også tatt ut fra den. Kulturminnets identifikasjonsnummer i askeladden er 97655. Kullgropa målt 6 meter i ytre mål, ca 4 meter i indre mål og hadde en rektangulær bunnform med en tydelig utkastvoll mot sørøst. Den var 45 cm dyp, målt fra toppen av utkastvollen og har hadde en kullhorisont på omtrentlig 15 cm. Omtrentlig da denne var sterkt iblandet torv, slik at det nøyaktige skillet var vanskelig å se under sterkt sollys. Ingen flere automatisk fredete kulturminner kunne påvises i planområdet.

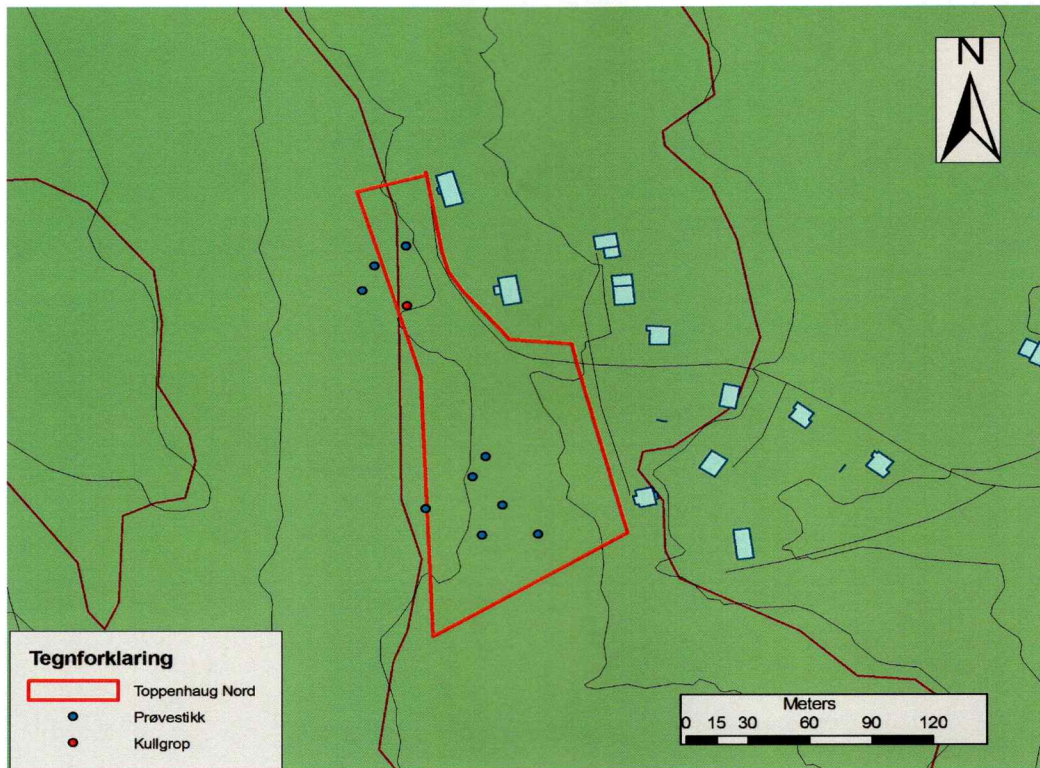

Bilde 5. Illustrerer kullgropa med utkastvoll mot sørøst.

Bilde 6. Nærbilde av kullgropa (97655) med utkastvoll.

Kart 2. Viser planområdet i detalj med utlagte prøvestikk (blå punktene) og et ny registrert automatisk fredet kulturminne som et rødt punkt (kullgrop – askeladden ID nr; 97655).

Konklusjon

Hele området ble grundig befart jf § 9 i kulturminneloven av 9 juni 1978. Under undersøkelsen ble det avdekket ett nytt kultur minne. Kulturminnet er en kullgrop, med askeladden identifikasjonsnummer 97655.

Kullgroper er rester av industriell framstilling av trekull som ble brukt til jernvinning og smiing. Dette er den eldste formen/typen av kullbrenning til dette formålet, og disse gropene dateres gjerne fra 500 e. Kr til midten av 1300-tallet. Denne typen av kulturminne er vanlig å påtreffes i skogsområder/fjellområder på Østlandsområdet, Sørlandet, dalene på Vestlandet og i Trøndelag.

DRAMMEN 11.05.2006

Bjørn Christian Edvardsen
Feltleder / Saksbehandler

- Vedlegg:
- Foto i miniatyr størrelse fra undersøkelsen
- Liste/beskrivelse av prøvestikk
- Kullprøve
- Askeladden registreringskjema for nytt kulturminne

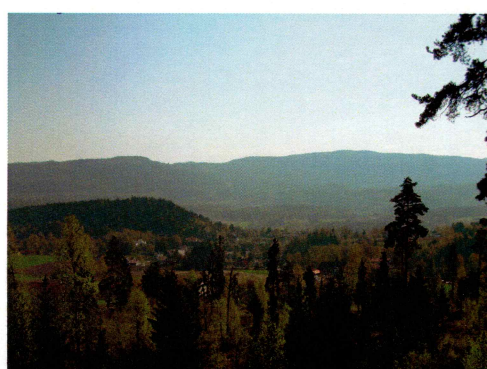
Foto fra undersøkelsen

Bilde 1

Bilde 2

Bilde 3

Bilde 4

Bilde 5

Bilde 6

Bilde 7

Bilde 8

Bilde 9

Bilde 10

Bilde 11

Bilde 12

Tabell over prøvestikk:

Prøvestikk nr	Areal (cm)	Dybde (cm)	Lag 1/dybde (cm)	Lag2/dybde (cm)	Lag 3/dybde	Sollet	Status
Prøvestikk 1	40 X 40	40	Skogsbunn/18	Leirgrunn/22	-	Nei	Negativt
Prøvestikk 2	40 x 40	35	Skogsbunn/15	Leirgrunn/20	-	Nei	Negativt
Prøvestikk 3	40 x 40	25	Skogsbunn/15	Leire/10	Berg	Nei	Negativt
Prøvestikk 4	40 x 40	30	Skogsbunn/10	Grus/20	Berg	Ja	Negativt
Prøvestikk 5	40 x 40	12	Skogsbunn/12	Berg	-	Nei	Negativt
Prøvestikk 6	45 x 45	40	Skogsbunn/15	Grus/25	Berg	Ja	Negativt
Prøvestikk 7	40 x 40	35	Skogsbunn/15	Grus/20	-	Ja	Negativt
Prøvestikk 8	40 x 40	25	Torv/25	Berg	-	Nei	Negativt
Prøvestikk 9	40 x 40	15	Torv/15	Berg	-	Nei	Negativt

Kullprøver:

1 kullprøve tatt ut fra kullgrop 97655 ved Toppenhaug Nord (185/23), Øvre Eiker kommune.

Lokalitet - 97655 - Arkeologisk lokalitet - Kullgropfelt - Toppenhaug Nord

Kategori: Arkeologisk lokalitet   **Art:** Kullgropfelt

Fylke: Buskerud
Kommune: Øvre Eiker
Gårdsnavn: Hære

Kommune: Øvre Eiker
Gnr: 185   **Festenr:** 0
Bnr: 23   **Seksjonsnr:** 0
Bruksnavn: Toppenhaug Nord

Koordinatsystem: UTM sone 33 (EUREF89/WGS84)
Nord: 6645133.6   **Øst:** 212858.7

Metadata på digital stedfesting:

Geometri datert: 11.05.2006
Målemetode: 92 GPS Kodemåling, enkeltmålinger
Nøyaktighet (cm): 200

Oppretting og ansvar

Registrert

Dato: 10.05.2006   **Ansvarlig etat:** Buskerud fylkeskommune
Utført av: Bjørn Christian Edvardsen   **Instans:**
Registreringstype: Reguleringsplan

Tilhørende enkeltminner

🔗 [1](#) Kullgrop AUT

Tilstand registrert den 10.05.2006

Tilstand: Intakt   **Registrert dato:** 10.05.2006
Årsak: **Registrert av:** Bjørn Christian Edvardsen
Arealbruk: Skog; produktiv   **Utførende instans:** Buskerud fylkeskommune
Oppdragsgiver:

Vernestatus for lokalitet

Vernetype: Automatisk fredet   **Vernedato:** 05.09.2006
Lovgrunnlag: Kulturminneloven av 1978   **Tinglystdato:**
Paragraf: 4
Vedtak: